

landbouw

adviespool Fryslân

Bedrijfseconomische verkenning naar een biologische bedrijfsvoering

Aanleiding

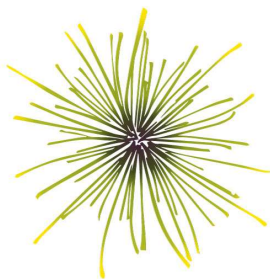
Een melkveehouder uit Noordwest Friesland wil graag onderzoeken of een overstap naar een biologische bedrijfsvoering bedrijfseconomisch aantrekkelijk is. Het bedrijf telt 70 ha grasland en 10 ha land is in gebruik voor de teelt van voedergewassen. Momenteel worden er 128 melkkoeien gemolken en zijn er zo'n 40 stuks jongvee op het bedrijf. LAP-adviseur Kees Water (Ekopart) heeft deze case aangenomen en de bedrijfseconomische gegevens doorberekend.

Vraagstelling

“Graag zouden wij ons oriënteren op omschakeling naar biologisch. Hier zouden wij advies bij willen van Kees Water. Wij hebben Kees nu enkele keren ontmoet en hebben vertrouwen in zijn manier van denken.”

Het plan

Bedrijfsgegevens boekjaar	2021-2022		
Technisch resultaat	GB	Biologisch	Plus of min
Aanwezige stikstofruimte	13.770	13.770	
Jaarlijks af te voeren kg N	-4.279	-2.357	1.921
Aanwezige fosfaatrechten	6.942		
Benodigde fosfaatrechten	6.693	5.955	738-
Geleverde kg melk	1.310.281	1.061.900	248.381-
Melk aan kalveren en prive	-	18.100	18.100
Geproduceerde Melk	1.310.281	1.080.000	230.281-
Ha gras	70,0	70,0	0,0
Ha natuurland	0,0	0,0	
Ha voedergewas	11,0	11,0	0,0
Ha akkerbouw	0,0	0,0	0,0
Totaal ruwvoedergewassen	81,0	81,0	0,0
gem ds/ha	10.519	8.543	1.975-
Gve/ha ruwvoer	1,80	1,66	-0,14
tot. eigen ruwvoer(kvem) geschat	801.003	633.935	167.069-
aan te kopen ruwvoer, berekend	497.930-	488-	497.442
eigen krachtvoer (kg)	-	-	-
krachtvoer/koe	6.318	2.375	3.943-
kg geproduceerde melk per ha	16.176	13.333	2.843-
FPCM/ha voedergewas	17.344	14.296	3.048-
Melkproductie/koe	10.229	9.000	1.229-
Vet%	4,45	4,45	0,00
Eiwit%	3,65	3,65	0,00
Aantal melkkoeien	128,1	120,0	-8,1
pinken	19,2	18,0	-1,2
kalveren	19,2	18,0	-1,2
stieren	0,0	0,0	0,0
overig gve	2,0	0,0	-2,0
schapen	0,0	0,0	0,0
Jongvee per 10 melkkoeien	3,0	3,0	0,0

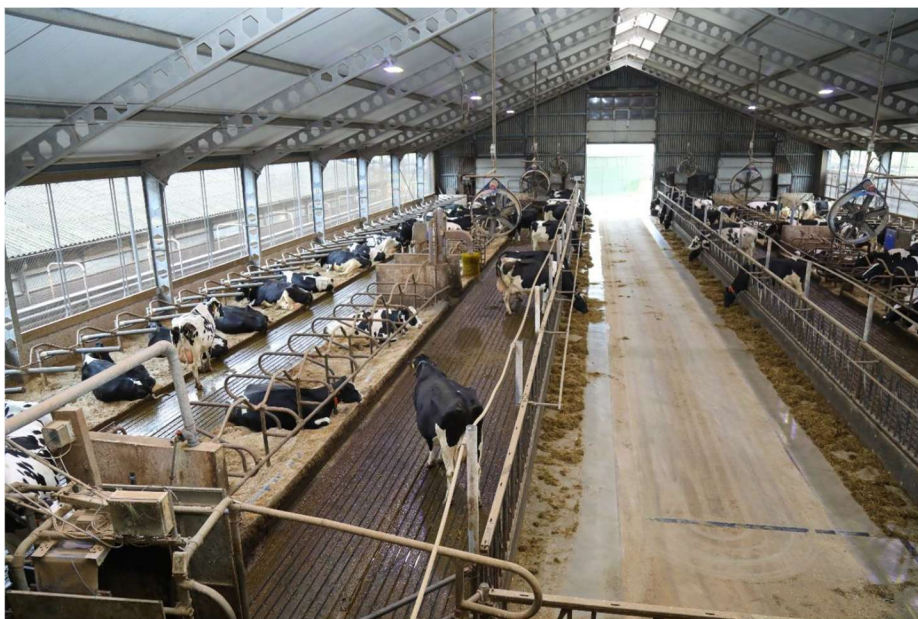
landbouw

adviespool Fryslân

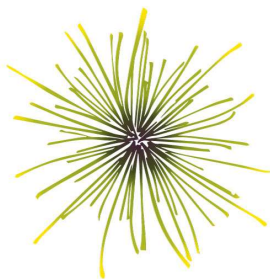
In de huidige bedrijfsvoering is een ruime ruwvoerpositie. Bij een eventuele omschakeling naar biologisch wordt gekozen voor een nog relatief intensieve bedrijfsvoering. Uitgangspunt is dat de melkveehouder na omschakeling zelfvoorzienend zal zijn in de ruwvoervoorziening.

Saldi

Financieel resultaat			
Saldo	Huidig	Biologisch	Plus of min
Melkgeld	€ 524.112	€ 546.879	€ 22.766
Omzet en aanwas	€ 34.557	€ 33.990	€ -567
Overige opbrengsten	€ 40.495	€ 40.495	€ -
Totale opbrengst melkvee	€ 599.164	€ 621.364	€ 22.200
Krachtvoer	€ 139.275	€ 158.175	€ -18.900
Ruwvoer	€ -	€ -	€ -
Totaal voerkosten	€ 139.275	€ 158.175	€ -18.900
Opbrengst melkvee-voerkosten	€ 459.890	€ 463.189	€ 3.299
KI en melkcontrole	€ 11.938	€ 10.065	€ 1.873
Veearts	€ 9.658	€ 6.785	€ 2.873
Overig veekosten	€ 25.641	€ 24.020	€ 1.621
Zaaizaad	€ 43	€ 43	€ -
Bemesting	€ 7.485	€ -	€ 7.485
Totaal toegerekende kosten	€ 194.040	€ 199.088	€ -5.048
Saldo melkvee	€ 405.125	€ 422.276	€ 17.151
Saldo neventakken	€ 24.032	€ 24.032	€ -
Saldo bedrijf	€ 429.157	€ 446.308	€ 17.151

landbouw

adviespool Fryslân

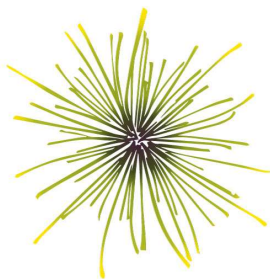
De bedrijfsbegroting

Financieel resultaat			
Vaste kosten	Huidig	Biologisch	Plus of min
Betaalde arbeid	€ 2.744	€ 2.744	€ -
Werk door derden	€ 48.343	€ 48.343	€ -
Werktuigkosten	€ 57.242	€ 57.242	€ -
Bewerkingskosten (incl afschr)	€ 130.623	€ 130.623	€ -
Onderhoud gebouwen	€ 25.000	€ 25.000	€ -
Eigenaarslasten	€ -1.675	€ -1.675	€ -
Pacht/huur	€ 54.646	€ 54.646	€ -
Lease productierechten	€ -	€ -	€ -
Mestafzetkosten + Overige kosten	€ 16.885	€ 9.680	€ 7.205
Algemene kosten	€ 47.325	€ 47.812	€ -487
- waarvan energie/water	€ 23.931	€ 22.418	€ 1.513
Afschrijvingen: - werktuigen	€ 22.294	€ 22.294	€ -
- gebouwen	€ 33.281	€ 33.281	€ -
- productierechten	€ 12.609	€ 12.609	€ -
- overig	€ 1.641	€ 1.641	€ -
Totaal niet toeger. kosten	€ 320.335	€ 313.617	€ 6.718
Productieresultaat	€ 108.822	€ 132.691	€ 23.869

Het resultaat

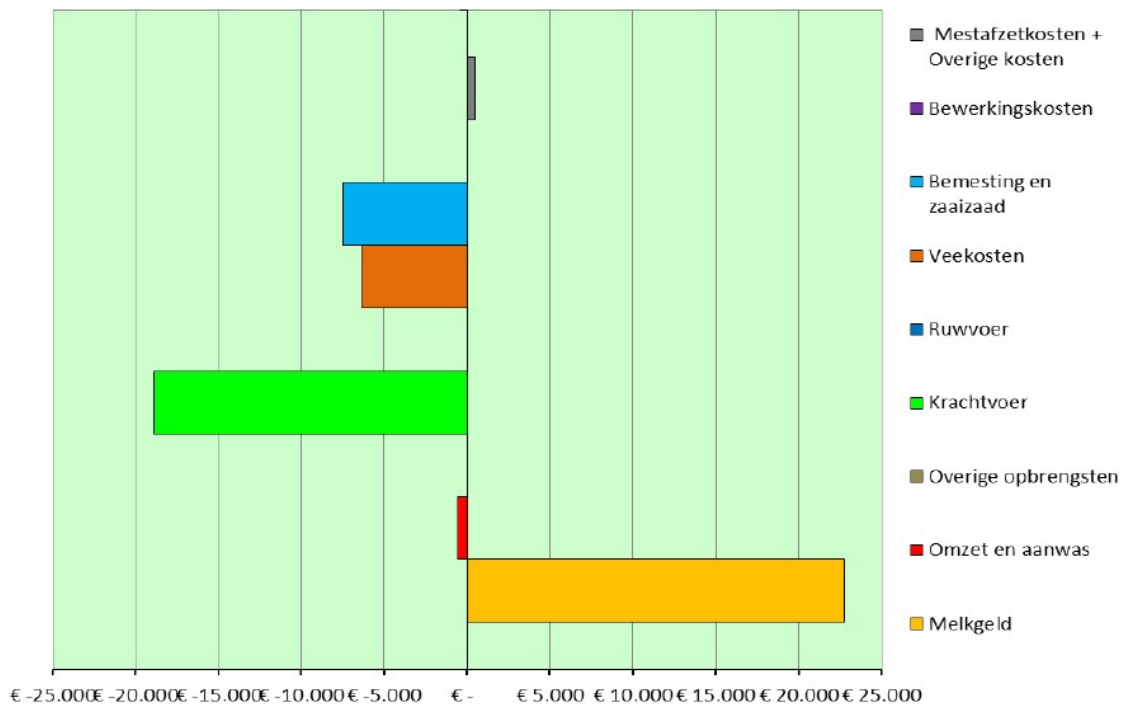
Financieel resultaat			
Bestedingen	Huidig	Biologisch	Plus of min
Productieresultaat	€ 108.822	€ 132.691	€ 23.869
Rentekosten			
Winst van het bedrijf			
Afschrijvingen			
Kasstroom			
Prive bestedingen en overboekingen			
Aflossingen			
Investerings			
Toename Liquiditeit			

Het productieresultaat levert na omschakeling een extra bedrijfsrendement op. De prognose van het bedrijfsresultaat Biologische bedrijfsvoering is € 132.700. Daarmee levert omschakeling bijna € 24.000 per jaar meer op ten opzichte van de Huidige Situatie. Hierbij is ervan uitgegaan dat er geen extra investeringen in de bedrijfsvoering zijn gepland. De extra kosten gedurende omschakelingsperiode zijn hierbij niet verwerkt.

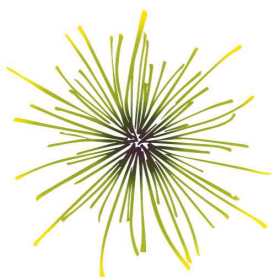
landbouw

adviespool Fryslân

Toelichting

Bron:	Uw boekhouding en KLW Kwin 2022-2023	
Veebezetting op basis eigen ruwvoer	1,66	gve per ha, incl gewas op stam
Aandeel krachtvoer in rantsoen	27,50	per 100 kg melk
Opfok kalveren	950	liter per gem. aanwezig kalf
Gemiddelde vervanging melkvee	15%	
Ds-productie grasland en snijmais Bio	80,0%	voor landbouwgrond
Vem per kg ds gras	97,5%	
Melkprijs Regulier HS	40,0	per kg melk
Bio-toeslag melk	11,5	ct/kg te leveren melk
Bio-toeslag op omzet en aanwas	5%	
Overige opbrengsten: GLB	goud	
Prijs biol. krachtvoer	55,50	ct/kg
Prijs bio ruwvoer	44,44	per kvem
Kosten fokkerij	90%	per melkkoe
Kosten diergezondheid/ melkkoe	75%	per melkkoe
Kosten meststoffen		geen N-kunstmest,
Pacht: extra land voor omschakeling	0	ha
Pachtprijs extra land	n.v.t.	euro per ha
Grondaankoop	nvt	per ha
Financiële lasten aankoop	nvt	
Verschil N-ruimte HS en Bio	1921	kg N
Mestafzetkosten	15	euro per m3 mest a 4 kgN/m3
Meer kosten Skal e.d.	2000	euro per jaar

landbouw

adviespool Fryslân

Bedrijfsresultaten in ct. per kg geleverde melk

Resultaat in ct/ kg geleverde melk	Uw bedrijf Huidig	uw bedrijf Biologisch	Bio-melkvee Nederland gem/ 3 jr
Melkgeld	40,0	51,5	50,0
Omzet en aanwas	2,6	3,2	4,1
Overig	3,1	3,8	9,0
Totale opbrengst melkvee	45,7	58,5	63,0
Krachtvoer	10,6	14,9	11,9
Ruwvoer	0,0	0,0	2,0
Veevoer	10,6	14,9	13,9
Opbr. melkvee--voerkosten	35,1	43,6	49,1
Fokkerij	0,9	0,9	0,9
Veearts	0,7	0,6	1,0
Overige veek.	2,0	2,3	1,8
Zaaizaad	0,0	0,0	0,3
Bemesting	0,6	0,0	0,3
Totaal toeger. kosten	14,8	18,7	18,3
Saldo melkvee	30,9	39,8	44,7
Saldo neventak	1,8	2,3	2,0
Saldo bedrijf	32,8	42,0	46,7

	Uw bedrijf Huidig	uw bedrijf Biologisch	Bio-melkvee Nederland gem/ 3 jr
Vaste kosten			
Arbeid	0,2	0,3	1,9
Loonw.	3,7	4,6	4,5
Mech. K	4,4	5,4	5,1
Totale bewerkingskosten	10,0	12,3	14,4
Onderhoud gebouwen	1,9	2,4	1,7
Lasten	-0,1	-0,2	1,1
Pacht	4,2	5,1	3,0
Lease Productierechten	0,0	0,0	0,1
Mestafzetkosten + Overige kosten.	1,3	0,9	0,2
Algem .kosten	3,6	4,5	4,6
- waarvan energie/water	1,8	2,1	1,3
Afsch mech	1,7	2,1	3,8
Afschr gebouwen.	2,5	3,1	3,3
Afschr. Melk	1,0	1,2	0,4
Afsch overig	0,1	0,2	0,3
Totaal niet toeger. kosten	24,4	29,5	30,0
Productieresultaat	8,3	12,5	16,7

landbouw

adviespool Fryslân

Aanbevelingen en advies

Op basis van de te verwachten bedrijfsresultaten van de bedrijfseconomische verkenning, kan dit bedrijf op korte termijn omschakelen naar een biologische bedrijfsvoering.

Algemene adviezen bij overweging omschakeling naar biologische bedrijfsvoering:

- U dient zich te houden aan de wetgeving biologische productiemethoden. In het algemeen geldt hierbij dat u kennis moet hebben van de Skal-voorwaarden en uw bedrijf als zodanig moet inrichten en beheren. <https://www.skal.nl/certificeren/veehouderij>
- Natuurweide heeft een convenant getekend met de zuivelafnemers voor wat betreft aanvullende voorwaarden. Deze gelden na omschakeling ook voor uw bedrijf. <https://ikbenbio.org/aanvullende-normen/>
- Indien u uw bedrijf gaat omschakelen:
  - Vraag dan een omschakelpakket bij Skal aan
  - Informeer naar de mogelijkheden om uw melk biologisch af te zetten bij uw huidige of toekomstige afnemer.
  - Informeer vroegtijdig uw huidige of potentiële afnemers en toeleveranciers van uw voornemen voor omschakeling.
  - Maak een goed planning en strategie voor de omschakeling en neem contact op met Skal.
  - Loop uw veebehandelplan samen met uw veearts door en stem deze af op de Bio-regelgeving.
  - Schakel bij voorkeur uw bedrijf om bij de aanvang van het weideseizoen (in ieder geval voor de eerste snede).
- Bij het maken van evt. afspraken voor samenwerking met biologische akkerbouwers/natuurorganisaties is het aan te bevelen om uit te gaan van een duurzame relatie aangezien uw bedrijf afhankelijk is/wordt van de aanvoer van voldoende ruwvoer.
- Kijk op voor ondersteunende maatregelen: www.RVO.nl